

Чіпець О.І.

аспірант кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Останнім часом спостерігається зростання злочинів, які вчинюються у сфері обігу вогнепальної зброї, саме тому перед правоохоронними органами постає завдання щодо своєчасного виявлення таких злочинів, а у випадку, коли злочин вчинено – здійснення швидкого, повного і неупередженого його розслідування.

Певним чином впливом на негативний стан впливає відсутність ефективних методик протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, що обумовлює необхідність проведення ряду досліджень на сучасному етапі розвитку держави.

Проблеми протидії незаконному обігу вогнепальної зброї на дисертаційному рівні досліджували у своїх роботах такі вчені як І.І. Бікеев (2000), Г.О. Бойко (2003), О.М. Бокій (2010), Т.М. Бульба (2008), О.Ф. Бурлевич (2005), В.В. Войнов (2001), А.В. Втюрін (1999), О.О. Долгополов (1999), В. В. Єфіменко (2002), І. В. Капустіна (1999), Р.Р. Карданов (2007), В.Д. Корма (2001), А.В. Кофанов (2000), В.В. Кубанок (2006), А.В. Кузнецов (2008), М.В. Лукашин (2008), О.А. Мокринський (2004), М.М. Майстренко (2010), В.П. Меживой (2006), С.М. Мельниченко (2016), О.О. Нікітіна (2002), Я.В. Новак, (2007), А.С. Новосад (2009), С.Г. Павліков (2000), С.П. Параниця (2009), М.Г. Пінчук (2007), В.І. Рибачук (2001), М.Х. Рустамбаєв (1983), О.М. Сарнавський (2009), В.А. Саморока (2004), О.Ф. Соколов (2002), Е.С. Тенчов (1975), Є.В. Терентьева (2005), Є.С. Тесленко (2011), М.П. Тюлькін (2005), Е. М. Хастінов (2009), В.С. Шаповалова (2015), М.В. Щеголева (2001) та ін.

Втім, більшість праць підготовлено з урахуванням криміногенної ситуації інших держав. Вони не містять комплексного дослідження методики розслідування незаконного обігу вогнепальної зброї у контексті суспільно-політичної ситуації, що сталася в Україні, не враховують новий КПК, сучасні структурно-функціональні зміни правоохоронних органів і потреб правоохоронної практики.

Проте, складні і багатогранні процеси реформування системи кримінальної юстиції у продовж кількох останніх років *позначилися новелами у питаннях:*

- побудови нової системи і структури правоохоронних органів;
- правового закріплення нових інститутів кримінального судочинства

(наприклад, негласних слідчих (розшукових) дій);

- прийняття відомчих правових актів що регулюють діяльність посадових осіб у протидії незаконному обігу вогнепальної зброї;
- зміни повноважень працівників поліції, що здійснюють протидію досліджуваним злочинам;
- нових форм організації їх роботи, а також методів діяльності та ін.

Стрімкість зазначених змін обумовлюють виникнення потреби практичних підрозділів ОВС до забезпечення діяльності останніх науковими розробками, які б відповідали сучасним вимогам.

Зокрема до напрямків наукового забезпечення, які потребують ґрунтовного дослідження, на нашу думку, слід віднести:

1. Теоретико-прикладні основи протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

2. Стан, динаміка і тенденції вчинення злочинів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї.

3. Особливості структурно-функціональної побудови та організації діяльності окремих служб і підрозділів у протидії незаконному обігу вогнепальної зброї в сучасних умовах.

4. Новітні кримінологічні, криміналістичні та оперативно-розшукові форми і методи протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

5. Організаційно-тактичні особливості оперативно-розшукового забезпечення досудового розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї.

6. Організаційно-тактичні особливості розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї.

7. Організаційно-тактичні особливості проведення окремих оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) та негласних слідчих розшукових дій під час виявлення, документування та розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї.

8. Форми і методи взаємодії служб і підрозділів правоохоронних органів, на які покладається завдання протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

9. Інші напрямки.

Список бібліографічних посилань:

1. Про негайне роззброєння незаконних збройних формувань в Україні: Постанова ВРУ від 01.04.2014 № 1174-VII [Електронний ресурс] / Офіційний Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1174-18>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України : Закону України від 13.04.2012 № 4652-VI / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4652-17/print1385311635407490>.

4. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне поводження зі зброєю та вибухонебезпечними матеріалами від 05.07.2012 № 5064-VI: Закон України / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5064-17>.

5. Про внесення зміни до статті 263-1 Кримінального кодексу України у зв'язку з приєднанням України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : Закон України від 14.05.2013 № 228-VII / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-18>.

6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1389901214114940>.

Шахова К.В.

кандидат юридичних наук
докторант кафедри
ОРД та розкриття злочинів
Харківського національного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСІБ, ЩО ГОТУЮТЬСЯ ДО ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Розглядаючи питання «характеристика» по відношенню до виду злочинності, необхідно відмітити, що злочинність – складне соціальне явище в суспільстві, яке має і загальні, і конкретні специфічні ознаки, що дозволяють їх класифікувати та систематизувати для цілей пізнання. Тому вона є предметом дослідження цілого ряду правових наук, серед яких: кримінальне право, кримінально-процесуальне право, криміналістика, кримінологія, юридична психологія, оперативно-розшукова діяльність та інші, які покликані сприяти ефективному вирішенню проблеми протидії злочинності шляхом своєчасного та якісного попередження, виявлення, припинення і розслідування злочинів. Кожна з цих наук використовує властиву їй систему понять, оцінок і категорій, дає свою характеристику злочинної події, акцентуючи увагу на найсуттєвіших рисах цього небезпечного соціального явища [1, с. 30]. Разом з цим, слід зазначити, що при розгляді детально кожної із вказаних характеристик злочинів, більшість вчених окрему увагу приділяють питанню вивчення особи злочинця. Так, Ю.М. Антоян вказує, що вивчення особи злочинця, не є самоціллю, оскільки, в кінцевому рахунку, кримінологічні знання про особу злочинця, причинах та механізмах злочинної поведінки є теоретичною основою індивідуальної профілактики злочинів [2, с.3]. Тому не є дивним те, що